

**Лауреати
премії імені Тараса Шевченка**

✎ 1993 рік ✎

Федунець Микола Федорович

Поет, член Національної Спілки журналістів України, заслужений працівник культури України, голова обласної організації Національної Спілки письменників України.

Народився 1.01.1944 р. в с. Сушівцях Білогірського району Хмельницької області.

Закінчив факультет журналістики Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка.

Працював у редакціях газет: білогірської районної “Життя і слово”, обласних – “Подільські вісті” та “Ровесник”.

Автор 27 поетичних збірок. Лірик за натурою, він у своїй поезії завжди дотримується чітко окресленої громадянської позиції, йде у ногу з часом, повнозвучно відображає настрої, думи й сподівання своїх співгромадян.

Шанувальник творчості Великого Кобзаря, він – організатор Шевченківських вечорів в школах, трудових колективах. Зокрема, ним впроваджені заходи на тему “Кобзарева зоря”, написані твори “Проводи журавлів” та “Жниво”, присвячені геніальному митцю.

Понад 15 років очолює обласну організацію Спілки письменників. Постійно дбає про її не лише чисельне зростання, але й ідейно-художній зріст членів. Він є ініціатором видання творів подільських письменників, упорядником і редактором книг “Сто поезій ста поетів”, “Літературна Хмельниччина ХХ століття”, серії “Поетична Хмельниччина: давнє і сучасне” та інших.

Лауреат міжнародної літературної премії імені І. Кошелівця, обласної – імені В. Булаєнка та міської – імені Б. Хмельницького.

Премією відзначений за активну пропаганду життя і творчості Т.Г. Шевченка на Хмельниччині.

Бібліографія

1. *Душа зернини: Поезії.* – К.: Рад. письм., 1977. – 78 с.
2. *Обличчя долі: Поезії.* – К.: Рад. письм., 1987. – 142 с.
3. *Проводи журавлів: Вірші та поема.* – К.: Рад. письм., 1990. – 182 с.
4. *Любові мить: Лірика.* – Хмельницький, 1992. – 31 с.
5. *Жниво: Поезії.* – К.: Дніпро, 1992. – 290 с.
6. *Назустріч: Нові поезії.* – Хмельницький, 1994. – 46 с.
7. *...І поселюсь у Всесвіті з тобою: Інтимна лірика.* – Хмельницький: Ровесник, 1998. – 39 с.
8. *Веретено: Бувальщини.* – Хмельницький, 1999. – 40 с.
9. *Напряг: Нові поезії.* – Хмельницький, 1999. – 59 с.
10. *Теплі луни: Лірика.* – Хмельницький, 1999. – 95 с.
11. *День мій земний: Вибрана лірика.* – Хмельницький, 2003. – 225 с.
12. *Рідна мова: Вірш // Ровесник.* – 1993. – 6 берез.
13. *Клопіт; Перечитуючи “Берег любові” Олеся Гончара; З історії відомо... // Осик осінній сон. Сучасна поезія Хмельниччини. Кн. 2.* – Хмельницький, 2001. – С. 62–63.
14. *Лелітки: Поезії // Дзвін.* – 2002. – № 8. – С. 16–19.

Про нього

1. *Микола Федунець // Літератори Хмельниччини: Довід. обл. орг. Спілки письм. України.* – Хмельницький, 1997. – С. 27.

2. *Коломієць В.* Микола Федунець // Хмельниччина: роки становлення та поступу (1937–1997): Матеріали Всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. – Хмельницький, 1997. – С. 116–121.
3. *Ліричні одкровення* // Сваричевський А. Проскурів літературний: від давнини до сучасності. – Хмельницький, 1998. – С. 130.
4. *На дереві нашої любові* // Кульбовський М. Подільська шевченкіана: Лауреати обл. премії ім. Т.Г. Шевченка (1993–2000). – Хмельницький, 2001. – С. 7–12.
5. *Мачківський М.* “...Таїна, що стала хлібом-сіллю” // Літ. Україна. – 1997. – 16 січ. – С. 5.
6. “*Не коси безпам'ятства полову у торбині власної душі...*” / Розмову з поетом вела Т. Слободянюк // Поділ. вісті. – 2003. – 24 лип.
7. *Мачківський М.* Мандрівка до криниці: Миколі Федунцю – 60 // Поділ. вісті. – 2004. – 1 січ.

* * *

Гаврилук Віктор Юхимович

Соліст Державного ансамблю пісні і танцю “Козаки Поділля” Хмельницької обласної філармонії.

Народився 8.03.1948 р. в м. Хмельницькому.

Закінчив Слав'янське авіаційно-технічне училище, Донецьке музичне училище та Одеську державну консерваторію.

Виступав на сцені Миколаївського обласного музично-драматичного театру, Хмельницького обласного музично-драматичного театру ім. Г. Петровського. Нині – соліст ансамблю обласної філармонії та співак-ілюстратор Хмельницького музичного училища ім. В. Заремби.

У складі концертно-лекторської бригади побував майже в усіх селах і містечках Хмельниччини, разом з ансамблем гастролював по Україні та за рубежом. Постійний учасник безрезневих Шевченківських вечорів.

Пам'ятною подією в його творчій біографії стала участь в ролі Устима Кармалюка в народній опері “Вічний етап” подільського композитора Миколи Балеми і поета Павла Гірника, яка була поставлена артистами ансамблю “Козаки Поділля” в 1992 році. Віктор Гаврилук створив образ захисника знедолених в напруженому драматичному ключі, використавши при цьому всі можливості свого голосу й вокальну майстерність. Таким представив Кармалюка і в Києві під час творчого звіту в Національному Палаці “Україна”.

В останні роки виконав безліч ролей та опереткових партій в театрі ім. Г. Петровського. За покликом душі співає в хорі Свято-Покровського собору.

Премією відзначений за високі творчі досягнення в концертній діяльності та за створення образу Устима Кармалюка в опері “Вічний етап”.

Про нього

1. *У довічному полоні музики* // Кульбовський М. Подільська шевченкіана: Лауреати обл. премії ім. Т.Г. Шевченка (1993–2000). – Хмельницький, 2001. – С. 13–16.
2. *Хмельницька обласна філармонія* // Слободянюк П. Культура Хмельниччини. – Хмельницький, 1995. – С. 158.
3. *Бєлова Є.* Перша подільська опера: В обл. філармонії відбулась прем'єра опери “Вічний етап”, автори якої хмельничани М. Балема і П. Гірник // Поділ. вісті. – 1992. – 10 листоп.

* * *

Прокопчук Тамара Костянтинівна

Директор Дунаєвецької централізованої бібліотечної системи.

Див. розд. “Лауреати премії імені Мелетія Смотрицького”.

Премією відзначена за вагомий особистий внесок у відродження і збереження культурно-історичних традицій українського народу, пропаганду творчості Т.Г. Шевченка, розвиток бібліотечної системи.

* * *

Диса Леонід Юхимович

Актор Хмельницького обласного музично-драматичного театру ім. Г. Петровського.

Народився 20.10.1953 р. в с. Новодубищі Красилівського району Хмельницької області.

Закінчив театральну студію при Київському драматичному театрі ім. І. Франка.

Розпочав артистичне життя 22-річним на сцені Хмельницького музично-драматичного театру. З тих пір минуло майже 30 років відданого слугування театру. Зіграно понад 60 ролей – головних, другорядних, драматичних, комічних... З роками визначився як характерний актор.

У 1990 році йому запропонували зіграти образ Тараса Шевченка, введеного режисером в спектакль для школярів “Катерина”, створений за мотивами однойменної шевченківської поеми. Виконання цієї ролі Леонідом Дисою було настільки вдалим, що з тих пір він є незмінним творцем сценічного образу поета. Жоден Шевченківський вечір не проходить без художнього читання поезій з “Кобзаря” актором, загримованим під Тараса Григоровича.

Премією відзначений за активну творчу діяльність, прекрасне сценічне втілення безсмертного образу Великого Кобзаря.

Про нього

1. *Диса Л.* І від Бога, і від людей / Розмову з актором вів І. Федоров // Хмельниччина. – 1999. – 26 берез.

2. *Кульбовський М.* Слідами долі: До 25-річчя творч. діяльності провідного актора Хмельниц. обл. муз.-драм. театру Л. Диса // Проскурів. – 2000. – 18 серп.

* * *

Медведчук Галина Кирилівна

Старший науковий співробітник Меджибізького музею-фортеці.

Див. розд. “Лауреати премії імені Костя Широцького”.

Премією відзначена за велику дослідницьку роботу у вивченні Шевченківської спадщини та популяризації її серед широких верств населення області.

* * *

Мазур Микола Іванович

Скульптор-монументаліст, живописець, графік, член Національної Спілки художників України, заслужений художник України.

Див. розд. “Лауреати премії імені В’ячеслава Розвадовського”.

Премією відзначений за значний вклад у розвиток образотворчого мистецтва на Поділлі.

* * *

Мельник Микола Петрович

Композитор, диригент, керівник народного аматорського хору народної пісні “Смотрич” Кам’янець-Подільського міського Будинку культури, заслужений працівник культури України, член Національної Всеукраїнської музичної спілки.

Народився 14.05.1947 р. у с. Врублівцях Кам’янець-Подільського району Хмельницької області.

Закінчив Кам’янець-Подільське культосвітнє училище та Кам’янець-Подільський педагогічний інститут.

Був викладачем на кафедрі хорового диригування вищеназваного інституту. Очолював Кам'янець-Подільську дитячу музичну школу, в якій створив камерний хор. Колектив відзначався високою майстерністю хорового співу, здобув звання лауреата Всесоюзного фестивалю самодіяльної художньої творчості, став добре відомий не тільки на Поділлі, в Україні, але й за її межами.

Згодом М. Мельник організував народний ансамбль пісні і танцю “Розмай” при районному Будинку культури, очолив капелу вчителів загальноосвітніх шкіл міста. Капела здобула звання “Народний хор”.

На оглядах, конкурсах, фестивалях у нього завжди високі творчі результати, визнання аудиторії.

У 1987 році заснував хор української пісні “Смотрич”, яким керує і нині. Хор має своє “творче обличчя” – високий художньо-технічний рівень співу, близького до народного подільського виконавства. Колектив продемонстрував свою майстерність не тільки в Україні, а й в Росії, Прибалтиці, Польщі, Болгарії. Він – лауреат Міжнародного та Всеукраїнського фестивалів народного мистецтва.

Всі хорові колективи, з якими працював М. Мельник, були для композитора-пісняря своєрідною творчою лабораторією. Тут проходили першу апробацію його пісні. А це понад 250 солоспівів, дуетів, тріо, твори для жіночого та змішаного хорів. Серед них немало пісень на вірші Т.Г. Шевченка. Понад 150 композицій ввійшли в три збірки “Пісня над Смотричем”, “Коли душа співає”, “Щаслива зірка”.

Діяльність М. Мельника гідно оцінена і відзначена державними нагородами.

Бібліографія

1. *Грубляк К., Мельник М.* Пісня над Смотричем. – Кам'янець-Поділ., 1994. – 98 с.
2. *Коли душа співає:* Зб. пісень. – Кам'янець-Поділ., 1996. – 126 с.
3. *Щаслива зірка.* – Кам'янець-Поділ., 2000. – 184 с.

Про нього

1. *Люшня М.* Серце у пісню закохане // Мельник М. Коли душа співає. – Кам'янець-Поділ., 1996. – С. 4.
2. *Мельник Микола Петрович* // Кропивницький В.І. Музично-пісенна творчість митців Хмельниччини. – Хмельницький, 1997. – С. 177.
3. *Мельник Микола Петрович* // Печенюк М.А. Музиканти Кам'яниччини. – Хмельницький, 2003. – С. 457.
4. *Краснослуцький П.* Музи композитора // Кам'янець-Поділ. вісн. – 2001. – 11 трав.

* * *

Хмельницька обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка

Див. розд. “Лауреати премії імені Мелетія Смотрицького”.

Премією відзначена за пропаганду творчої спадщини Великого Кобзаря, активну діяльність по національно-культурному відродженню суверенної України.

☞ 1994 рік ☞

Рожко Іван Ярославович

Режисер-постановник Хмельницької обласної філармонії.

Народився 1.02.1952 р. в с. Усті Снятинського району Івано-Франківської області.

Закінчив Харківський інститут мистецтв ім. І.П. Котляревського.

Працював головним режисером Івано-Франківського театру ляльок, режисером-постановником Хмельницького театру ляльок, а з 1988 р. – режисер-постановник обласної філармонії.

Майже 25 років віддав улюбленій справі. Ним здійснено понад півтори сотні постановок вистав, поетичних програм, концертів, вечорів, свят в Івано-Франківську, Хмельницькому, Києві, Запоріжжі, Львові.

Ерудит, тонкий психолог, творча особистість, закоханий у рідну національну культуру. Для його режисури характерні колоритність образів, логічність і чіткість драматургічної лінії, синтез різних засобів сценічної виразності.

Створив свою шевченкіану: щорічно проводить в Хмельницькому Шевченківські вечори, вміє відчути енергію творчості Кобзаря і дієво передати її.

За свою працю неодноразово нагороджувався дипломами, грамотами. Його 18 вистав на Всесоюзних та Всеукраїнських оглядах-конкурсах були відзначені дипломами Міністерств культури СРСР та України.

Премією відзначений за культурно-творчу режисерську діяльність, низку цікавих програм, пов'язаних з ім'ям Т.Г. Шевченка.

Про нього

1. *Режисер, лауреат обл. премії ім. Т.Г. Шевченка, лауреат премії “Корчагінець”, дипломант республік. конкурсу Іван Рожко.* – Хмельницький, 1996. – (Буклет).

2. *Зерна творчості // Кульбовський М. З подільського кореня: Публіцист. нариси з історії культури на Поділлі.* – Хмельницький, 1999. – С. 158–161.

3. *“Подільська шевченкіана Івана Рожка” // Кульбовський М. Подільська шевченкіана: Лауреати обл. премії ім. Т.Г. Шевченка (1993–2000).* – Хмельницький, 2001. – С. 54–58.

4. *Кабачинська С. На талант помножена праця // Рад. Поділля.* – 1986. – 15 січ.

5. *Карась П. Іван Рожко, з котрим знайомити не треба // Поділ. вісті.* – 1998. – 1998. – 13 січ.

6. *Подільський А. Невсипущий Іван Рожко // Вісті Центроспілки.* – 1998. – 26 берез.

7. *Рожко І.Я. – у дорозі / Розмову з голов. режисером Хмельниц. обл. філармонії вела Т. Слободянюк // Поділ. вісті.* – 2002. – 31 січ.

8. *Бадеев С. Митець і його діло // Проскурів.* – 2002. – 8 лют.

☞ 1995 рік ☛

Троняк Ірина Володимирівна

Директор Кам'янець-Подільської централізованої бібліотечної системи.

Народилася 23.03.1936 р. в с. Кульчіївцях Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Понад 30 років очолювала найбільшу в області за фондами і штатом Кам'янець-Подільську районну централізовану бібліотечну систему. Нині – пенсіонерка.

Вона – творчий, енергійний, вмілий організатор створення бібліотек-музеїв, кімнат народознавства, літературних читалень, фольклорних світлиць, Музею культури Кам'яниччини. Найбільше уваги приділяла роботі з кадрами, розробила і проводила в дію програму “Кадри”, завдяки якій Кам'янець-Подільська ЦБС була найкраще в області забезпечена працівниками. На базі кращих сільських філіалів запровадила “Школи молодих бібліотекарів”. Започаткувала нову методику навчання та підвищення фахового рівня: подачу теоретичних концепцій на семінарських заняттях замінила “діловими іграми”. Вони, а також дискусії, “круглі столи” проходили в доброзичливій атмосфері, носили творчо-пошуковий характер, що сприяло кращому засвоєнню знань. Ввела цікаву форму самоосвіти.

За високий фаховий рівень, відмінну працю нагороджена медаллю “За доблестний труд”, значком Міністерства культури СРСР “За отличную работу”, грамотами обласного управління культури.

Премією відзначена за бездоганну роботу з кадрами.

Бібліографія

1. *Бібліотеки до виборів* // Прапор Жовтня. – 1967. – 21 січ.
2. *Бібліотекаря – в переписувачі* // Рад. Поділля. – 1992. – 21 лют.

Про неї

1. *Тимчук Г.А.* Жити і працювати для людей – це щастя // Бібліотеки в інформаційному суспільстві: Матеріали наук.-практ. конф. – Хмельницький, 2001. – С. 233–236.
2. *Свіча доброти і знань* // Кульбовський М. Подільська шевченкіана: Лауреати обл. премії ім. Т.Г. Шевченка (1993–2000). – Хмельницький, 2001. – С. 59–64.

☞ 1996 рік ☞

Щур Валентина Григорівна

Скрипачка, солістка Хмельницької обласної філармонії, викладач Хмельницького музичного училища ім. В. Заремби, заслужена артистка України.

Народилася 1.03.1949 р. в м. Хмельницькому.

Закінчила Хмельницьке музичне училище та Одеську консерваторію.

Розпочинала свій трудовий шлях концертмейстером оркестру Львівського оперного театру. Потім повернулася до рідного краю і ось уже 20 років живе і працює в Хмельницькому.

“Першою скрипкою Поділля” величають В. Щур шанувальники її таланту. Вона ж дарує їм прекрасне виконання творів Баха й Бетховена, Гайдна й Моцарта, Брамса й Вівальді, Губера і Монті, українських композиторів Лисенка й Степового, Лесі Дичко та Мирослава Скорика. У її грі органічно поєднується талант, спонтанна емоційність, високий артистизм, досконала культура виконавства. Вона добре знана в музичному світі України. У складі творчих груп з успіхом виступала у Франції, Голландії, Польщі, Болгарії, Греції, Чехії.

Не тільки як концертуючий музикант, але й як педагог Валентина Григорівна самовіддано слугує високому мистецтву. З кожного учня виховує творчу особистість, єднає їх ансамблем. Створені нею ансамблі – дитячий та юнацький – постійні учасники філармонічних, шкільних та училищних концертів. Її випускники – прекрасні фахівці, гордість нашого краю.

Діяльність В. Щур гідно оцінена і відзначена державними нагородами.

Про неї

1. *Співуча скрипка Поділля* // Кульбовський М. З подільського кореня. – Хмельницький, 1999. – С. 121–124.
2. *Перша скрипка Поділля* // Кульбовський М. Подільська шевченкіана: Лауреати обл. премії ім. Т.Г. Шевченка (1993–2000). – Хмельницький, 2001. – С. 65–69.
3. *Коваль М.* Знов граєш ти...: [Вірш] // Літ. громада. – 1998. – № 2.
4. *Арїон Г.* Бринить у скрипці музика душі // Проскурів. – 1999. – 5 берез.

☞ 1997 рік ☞

Босенко Микола Іванович

Завідуючий відділу народних інструментів, викладач-методист класу бандури, керівник капели бандуристів Хмельницького музичного училища ім. В. Заремби.

Народився 3.09.1950 р. в с. Чернявцях Погребищенського району Вінницької області.

Закінчив Вінницьке музичне училище ім. М.Д. Леонтовича з відзнакою та Київську консерваторію ім. П. Чайковського.

Навчаючись у Києві, працював в Державній заслуженій капелі бандуристів України, згодом став художнім керівником самодіяльної народної капели бандуристів Будинку культури “Славутич”.

Понад 20 років живе і працює в Хмельницькому. Це роки концертної, громадсько-просвітницької та педагогічної діяльності викладача і керівника студентської капели бандуристів музичного училища. Закоханий в українську народну пісню та бандуру. Представляючи музичну культуру України, виступав в Бельгії, Голландії, Франції, Німеччині. Жодне Шевченківське чи будь-яке літературно-мистецьке свято в Хмельницькому (та й за його межами) не проходить без його участі та участі його капели.

Серед капелян-вихованців є лауреати всеукраїнських та міжнародних конкурсів. За роки педагогічної діяльності підготував висококваліфікованих спеціалістів, які навчаються в консерваторіях, працюють в дитячих музичних школах та музичних училищах.

Премією відзначений за велику концертну і педагогічну діяльність.

Про нього

1. *Бандуристе, орле сизий, по світу гуляєш* // Кульбовський М. Подільська шевченкіана: Лауреати обл. премії ім. Т.Г. Шевченка (1993–2000). – Хмельницький, 2001. – С. 70–72.
2. *Слободянюк Т. Звучить бандура* // Проскурів. – 2003. – 14 берез.

☞ 1998 рік ☞

Храпач Григорій Якович

Поет і прозаїк, член Національної Спілки письменників України.
Див. розд. “Лауреати премії імені Микити Годованця”.

☞ 1999 рік ☞

Магера Микола Никанорович

Прозаїк, поет, член Національної Спілки письменників України.

Народився 1.09.1922 р. в с. Могилівцях (нині у складі м. Дунаївців) Хмельницької області.

Закінчив філологічний факультет Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка.

Працював у пресі, вчителював на Вінківччині, був завідувачем кабінету української і російської мов Хмельницького обласного інституту удосконалення кваліфікації вчителів, інспектором обласного управління освіти, викладачем Хмельницького педагогічного училища.

Учасник Великої Вітчизняної війни.

Автор збірок поезій, оповідань, повістей, казок, п’єс, критичних статей і нарисів, патріарх подільської дитячої літератури. Переважна більшість його творів автобіографічна за мотивами. Вони складають своєрідний літопис життя українського народу протягом ХХ сторіччя. Особливо яскравими картинами постають трагічні 30-ті роки, голодомор в Україні, та 40–50-ті роки, воєнне і повоєнне лихоліття, які пережив сам автор. Основною темою в усіх творах є виховання молоді людини в дусі національної свідомості, патріотичних поривань прислужитися рідному краю. Знаковою у його творчості стала художньо-історична повість про перебування Т.Г. Шевченка на Поділлі у 1846 році – “Кам’янецькими стежками”.

Лауреат міської премії імені Богдана Хмельницького. Має урядові нагороди, обраний Почесним громадянином міста Дунаївців.

Обласною премією відзначений за подвижництво в галузях популяризації української мови й літератури та відродження національної культури.

Бібліографія

1. *Кам'янецькими стежками*: Повість. – Хмельницький, 1989. – 157 с.
2. *Я хочу жити*: Поезії. – Хмельницький, 1990. – 50 с.
2. *Зелені паляниці*: Оповід., новели, казки, повість. – Хмельницький, 1991. – 131 с.
3. *З давніх літ*: Повість. – Хмельницький: Поділля, 1995. – 96 с.
4. *Казки про хоробрих з найхоробріших*. – Хмельницький, 1997. – 25 с.
5. *Вибрані твори*: Оповід., казки і повісті. – Хмельницький: Поділля, 1998. – 375 с.
6. *Маленька хрестоматія на допомогу учням і вчителям п'ятих класів*. – Хмельницький, 1999. – 62 с.
7. *Мій Т. Шевченко*: Повість, оповід. – Хмельницький, 2002. – 140 с.
8. *Моє воскресіння*: Вірші. – Хмельницький, 2003. – 38 с.

Про нього

1. *Сваричевський А.* Педагог і письменник // Дунаївці, їх роль і місце в історії Поділля: Тези доп. респуб. наук. конф. – Дунаївці, 1993. – С. 140–142.
2. *Наш Микола Магера*: Нариси, ст., рец., відгуки, поезії, листи, метод. розробки, основні дати життя і творчості / Упоряд.: В. Олійник, В. Кушнір. – Хмельницький: Поділля, 1997. – 80 с.
3. *Сваричевський А.* Микола Магера // Хмельниччина: роки становлення та поступу (1937–1997): Матеріали Всеукр. іст.-краєзн. конф. – Хмельницький, 1997. – С. 86–91.
4. *Сваричевський А.* 80 років з дня народження М.Н. Магери // Календар знамен. і пам'ят. дат Хмельниччини на 2002 р. – Хмельницький, 2001. – С. 47–49.
5. *Борисенко В.* Казковий дивокрай Миколи Магери // Хмельницький вечір. – 1997. – С. 86–91.
6. *Волошина Н.* Микола Магера – письменник, учитель, педагог // Укр. літ. в загальноосвіт. шк. – 2002. – № 6. – С. 9.

* * *

Сваричевський Анатолій Володимирович

Педагог, літературознавець, публіцист, краєзнавець.

Народився 29.01.1930 р. в с. Баговиці Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Закінчив Кам'янець-Подільський педагогічний інститут.

Вчителював у м. Хмельницькому, був завідувачим кабінету української мови і літератури Хмельницького обласного інституту удосконалення кваліфікації вчителів, завідував лабораторією гуманітарних предметів цього самого закладу. Нині – редактор науково-методичного журналу “Педагогічний вісник”.

Понад 40 років досліджує історію і культуру Поділля. Свої пошукові здобутки, а це більше 800 статей, постійно оприлюднює в місцевій та республіканській періодиці, ділиться ними з вчителями області, колегами на науково-краєзнавчих конференціях. З-під його пера вийшло 11 творів про українських письменників Микиту Годованця, Леоніда Глібова, Натана Рибачка та інших, доля яких пов'язана з Поділлям. У науковому світі знаний як дослідник життя і творчості Т.Г. Шевченка і Лесі Українки. Їм присвятив понад півсотні науково-літературознавчих праць. Автор книжок “Краса України – Поділля”, “Проскурів літературний”. Це понад 30 цікавих нарисів про людей літературної долі, адресованих, в першу чергу, школярам; архівні, маловідомі відомості про 43 митців слова, діяльність яких пов'язана з Хмельниччиною. Працюючи нині редактором, порушує проблеми рідної мови.

За свою плідну громадську, видавничу й просвітницьку діяльність удостоєний звання лауреата Всеукраїнського творчого конкурсу засобів масової інформації “Українська мова – мова державна”. Він також – лауреат обласної премії журналістів імені Ф. Савчука.

Обласною премією відзначений за вагому подвижницьку діяльність, спрямовану на відродження духовності, розвиток національної культури, активну популяризацію творчої спадщини Великого Кобзаря.

Бібліографія

1. *Буду жити: Слідами Лесі Українки на Хмельниччині.* – Хмельницький, 1991. – 32 с.
2. *Краса України – Поділля: Літ. карта Хмельниччини.* – Хмельницький, 1991. – 48 с.
3. *Проскурів літературний.* – Хмельницький, 1998. – 156 с.
4. *На прекрасній Подолі: Сторінки поділ. шевченкіани.* – Хмельницький, 2001. – 56 с.

Про нього

1. *А.В. Сваричевський – краєзнавець і педагог: Бібліогр. покажч. / Уклад. С. Михайлова.* – Хмельницький, 1995. – 28 с. – (Духовні витоки Поділля).
2. *Прокопчук В.* Лесезнавець з Поділля // Олена Пчілка і Волинь: Матеріали наук.-практ. конф. 29–30 черв. 1999 р. – Луцьк, 1999. – С. 98–99.
3. *Закоханий у рідний край: А.В. Сваричевський – краєзнавець, педагог, публіцист: Ст., рец., відгуки, листи, бібліогр.* – Хмельницький, 1999. – 44 с.
4. *Йому зорить Чумацький шлях // Кульбовський М.* Подільська шевченкіана: Лауреати обл. премії ім. Т.Г. Шевченка (1993–2000). – Хмельницький, 2001. – С. 85–89.
5. *Прокопчук В.С.* Закоханий у Поділля // Поділ. вісті. – 1995. – 2 лют.
6. *Васильчук К.* Державна нагорода – за державну мову // Поділ. вісті. – 1999. – 1 квіт.

☞ 2000 рік ☞

Белеванцев Анатолій Васильович

Завідуючий відділу маркетингу, інноваційно-видовищних програм та шоу-програм Хмельницького обласного науково-методичного центру культури і мистецтв.

Народився 26.09.1960 р. в с. Корнині Рівненської області.

Закінчив Рівненський державний інститут культури.

Працював викладачем Кам'янець-Подільського училища культури, з 1997 р. – в обласному науково-методичному центрі культури і мистецтв.

Різноплановий, творчий, обдарований режисер-постановник програм, свят, фестивалів: “Під Віфлеємською зорею”, “З твоєї пресвятої волі ввіки буде слава золота”, “Рани пам’яті”, “Ми любимо місто Хмельницький”, міжнародного шевченківського літературно-мистецького свята “В сім’ї вольній, новій” та ін. Ініціатор проведення в області фестивалю театральних колективів “Подільська сцена – 2000”. Ним запроваджені сучасні форми дозвілля: свято краси “Подільська красуня”, шоу “Аполлон”, “Міні-міс Подоляночка”.

Організатор і керівник благодійного фонду сприяння талановитій молоді та розвитку культурних новацій “Перлини Поділля”.

Премією відзначений за вагому подвижницьку діяльність, спрямовану на відродження духовності, розвиток національної культури, активну популяризацію творчої спадщини Великого Кобзаря.

☞ 2001 рік ☞

Постановча група
Хмельницького обласного театру ляльок:

Брижань Сергій Миколайович
Ніколаєв Михайло Юрійович
Пустовий Іван Тимофійович

Обласний театр ляльок заснований у 1973 році. Його діяльність відмічена кількома нагородами міжнародного та республіканського рівнів. У репертуарі театру – постановки, які утверджують ідеали християнської моралі, культури нашого народу.

Великою популярністю користується вистава “Тарас” за однойменною драматичною поемою Богдана Стельмаха, в основу якої покладено деякі факти з дитинства Тараса Шевченка. Вона була високо оцінена на Всеукраїнському фестивалі “Золотий Телесик”, що проходив у Львові, вдруге відзначена на Міжнародному фестивалі театрів ляльок, що відбувся у 2001 році в Криму. Обласна премія – це вже третя нагорода вистави, що є свідченням високої майстерності постановчої групи: автора і постановника Брижаня С.М., художника Ніколаєва М.Ю., композитора Пустового І.Т.

Брижань Сергій Миколайович – головний режисер театру.

Народився 1.01.1956 р. в смт Ситківцях Немирівського району Вінницької області.

Закінчив Ленінградський державний театральний інститут музики і кінематографії.

У театрі ляльок – з 1989 р. Перебуває в постійних пошуках нових виражальних засобів. Створив цілу галерею цікавих лялькових героїв у виставах “Чумацький шлях”, “Івасик-Телесик”, “Чарівна зброя Кендзо”, “Небезпечна пригода”, “Сонячний промінчик”, “День Веселика і Веселинки” та ін. Є багаторазовим переможцем Всеукраїнських конкурсів театрального мистецтва для дітей.

Ніколаєв Михайло Юрійович – головний художник театру.

Народився 5.05.1956 р. в м. Мелітополі Запорізької області.

Закінчив Ленінградський державний театральний інститут музики і кінематографії.

У театрі ляльок – з 1987 р. Майстер своєї справи, духовна й обдарована людина з потужною уявою. Уміє знайти оригінальне рішення в оформленні сцени, підборі антуражу. А його лялька – це цілий філософсько-естетичний світ: вона виразна і характерна.

Пустовий Іван Тимофійович – завідувач музичної частини театру.

Народився 5.02.1952 р. в смт Вінківцях Хмельницької області.

Закінчив Київський інститут культури.

У театрі ляльок – з 1983 р. Вміє створити цікавий музичний супровід спектаклю, майстерно вплітаючи у сучасне звучання народні інтонації. Його музика – це зв’язуюча і цементуюча основа фрагментарності епізодів, а подекуди – навіть дійова особа. Вона творить відповідну до театральної ситуації психологічно-емоційну ауру дійства, що робить виставу цікавою і захоплюючою.

Цих людей, як і весь колектив театру, об’єднує любов до сцени й лялькового театрального мистецтва.

Про постановчу групу

1. *Хмельницький обласний театр ляльок* // Слободянюк П.Я. *Культура Хмельниччини*. – Хмельницький, 1995. – С. 163–164.
2. *Гончарук М.* Вічно молодий світ // *Творче Поділля*. – Хмельницький, 1993. – С. 196–197.
3. *Брижань С.* Ляльковий театр – місточок в країну добра / Розмову з режисером вела І. Андрійчук // *Є!* – 2000. – 3 трав. – С. 15.
4. *Слободянюк Т.* *Метаморфози ляльки* // *Поділ. вісті*. – 2002. – 23 квіт.
5. *Подоляк Н.* Хмельницькіє кукли получили золото [на междунар. фестивалі в Польше] // *Правда України*. – 2002. – 3–4 июля. – С. 9.
6. *Клейменова О.* *Слухняні люди Михайла Ніколаєва* // *Голос України*. – 2003. – 4 лют. – С. 20.

*Український Державний ансамбль пісні і танцю
“Козаки Поділля”
Хмельницької обласної філармонії*

Професійний мистецький колектив, творча біографія якого почалася понад 60 років тому. У м. Кам'янці-Подільському, на той час обласному центрі, було організовано хорову капелу, яка згодом перетворилася на ансамбль пісні й танцю “Козаки Поділля”.

З 1974 року і донині ансамбль очолює композитор Микола Балема разом з хормейстером Валерієм Ярецьким та балетмейстером Володимиром Глушенковим. Вони розвивають найкращі традиції минулого і водночас застосовують нові, сучасні засоби музичного та хореографічного мистецтва. У репертуарі творчого колективу вокально-хореографічні композиції “Нивами подільськими”, “Варварка”, “Подільські вечорниці”, подільські танці тощо. Більшу частину програм складають оригінальні твори М. Балеми, який у своїх музичних композиціях широко використовує подільський фольклор. Вони стали дуже популярними і зніми в народі, співають їх і за межами нашої держави.

Важливою подією у творчому житті ансамблю стала постановка народної опери “Вічний етап” за мотивами легенд і переказів про Устима Кармалюка, яку артисти показали на сцені Національного Палацу “Україна” в рамках фестивалю “Таланти твої, Україно”.

Однією з форм концертної діяльності ансамблю є проведення уроків музично-естетичного виховання безпосередньо в школах міста разом з провідними спеціалістами-музикознавцями, на яких молодь знайомиться з українською піснею, танцем та інструментальною музикою.

Український Державний ансамбль пісні і танцю “Козаки Поділля” є осередком, де зберігаються найкращі зразки народнопісенної та хореографічної творчості, він має своє обличчя і примножує славу українського мистецтва.

Про ансамбль

1. *Карась П.* “Доки жити буду...”: Митці Поділля // Рад. Поділля. – 1991. – 26 груд.
2. *Ярецький В.* Державний ансамбль пісні і танцю “Козаки Поділля” // Мистецтво та освіта. – 2001. – № 4. – С. 10–11.
3. *Ярецький В.* Уроки-концерти патріотичного спрямування // Мистецтво та освіта. – 2002. – № 3. – С. 14–15.
4. *Чужинська Д.* Гонорові “Козаки Поділля” подарували нам нову, ювілейну програму і стали єдиними у цьому році лауреатами обл. премії ім. Т.Г. Шевченка // Поділ. вісті. – 2003. – 20 берез.
4. *Сівач В.* Тріумф “Козаків Поділля” у столиці // Проскурів. – 2003. – 26 верес. – С. 12.

☞ 2003 рік ☞

Цмур Ігор Іванович

Диригент-хормейстер, художній керівник муніципального камерного хору м. Хмельницького.

Народився 21.06.1971 р. в м. Ужгороді.

Закінчив Ужгородське державне музичне училище та Львівську музичну академію ім. М. Лисенка.

З 1998 року живе і працює в м. Хмельницькому.

Талановитий хормейстер, який створив творче обличчя та високий імідж Хмельницькому муніципальному камерному хору. Він очолює колектив з 50 талановитих, відібраних конкурсним шляхом, артистів. За шість років існування хор продемонстрував свою професійність, з честю витримавши іспити на художню зрілість під час творчого звіту Хмельниччини в Національному Палаці “Україна” (Київ, 1999), Всеукраїнського конкурсу хорової музики ім. Д. Січинського

(Івано-Франківськ, 2000), Міжнародного фестивалю “Інзада-фест” (м. Бірнем, Бельгія, 2000), виступів у Німеччині та рідному місті. Вправність у співі, продуманий репертуар – духовна музика, народні колядки, шедрівки – прийшлися до душі шанувальникам класичної та народної хорової музики як удома, на Поділлі і в Україні, так і за рубежем. А керманіч цього колективу – Ігор Іванович – проголошений Людиною року (2002) у галузі мистецтва на конкурсі, організованому міською газетою “Проскурів”. Він також – лауреат міської премії імені Богдана Хмельницького.

Про нього

1. *Наволова Т.* Хор: кроки до вершин // Є! – 2000. – № 130. – С. 13.
  2. *Кульбовський М.* З піснею по Європі // Проскурів. – 2001. – 5 січ.
  3. *Гостинна Д., Слободянюк Т.* Свою Україну любіть...: Хмельниччина урочисто відзначила 190-ту річницю з дня народж. Т.Г. Шевченка // Поділ. вісті. – 2004. – 11 берез.
- Із змісту: лауреатом обл. премії ім. Т.Г. Шевченка став І. Цмур.

* * *

Разумова Валерія Анатоліївна

Завідуюча фортепіанного відділу Хмельницького музичного училища ім. В. Заремби.

Народилася 15.02.1945 р. в смт Базарний Карабулак (Росія).

Закінчила Одеську музичну академію.

Працювала в Заполяр'ї. Більше 20 років живе і трудиться в Хмельницькому, займається педагогічною і концертною діяльністю. Виступає як соліст та як концертмейстер у дуеті із заслуженою артисткою України Валентиною Щур на сценах Хмельницької обласної філармонії та київських концертних залів.

Талановита, професіональна, вона вірно слугує мистецтву і має визнання й авторитет серед фахівців і громадськості.

Про неї

Гостинна Д., Слободянюк Т. Свою Україну любіть...: Хмельниччина урочисто відзначила 190-ту річницю з дня народж. Т.Г. Шевченка // Поділ. вісті. – 2004. – 11 берез.

Із змісту: лауреатом обл. премії ім. Т.Г. Шевченка стала В. Разумова.

❧❧❧